

090222 Fastlagssöndagen Lars B Stenström

Har Du ropat på någon i vimlet framför Dig? Har Du ropat på en Ingemar som visade sig heta Kurt, eller på en Eva som faktiskt var en Katarina? Man såg fel. Många lystrade, tittade sig omkring och försökte se vem som ropat.

Och jag har reagerat och tittat mig omkring när någon ropat: Hasse! Jag Tyckte mig höra: Lasse! Någon ropar och vi reagerar. När en blind tiggare idag ropar Jesus, Davids son, reagerar Jesus. Och det får följdverkningar för den blindes hel liv. Hur var det nu det stod?

Idag förutsäger Jesus sitt förestående lidande inför oförstående lärjungar. Och han lyssnar till och botar en blind tiggare. Jesus visar sig ha profetisk syn och makt över dövhet. Förmågor som hör samman med det vi betecknar som under, sådant som bryter sambandet orsak-verkan. Men som leder till nya samband. Först ett Jesus ingripande (orsak) som sedan får följder (verkan).

Den blinde tiggaren kunde inte se. Idag skulle vi nog säga att han hade ett fysiskt funktionshinder. Många, ibland inom men oftare utanför kyrkan, blir mycket störda av att Jesus genom sina handlingar gör under, ställer sig över eller bryter mot naturlagarna. Visserligen hade man ännu inte kommit på att det fanns några naturlagar, men i alla fall...

Kan man avfärda textens anspråk på under? Det är väl det man gör när man vill förstå det Jesus gör konkret och fysiskt och får det till att handla om det mentala och andliga. I så fall skulle texten handla om ny insikt, medvetenhet, klarsyn? Lärjungarnas oförmåga att förstå (blindhet) det lidande Jesus måste genomgå skulle då ha sin motsvarighet i tiggarens blindhet.

Han vid sidan om vägen, lider han av andlig blindhet? Av den oförmåga som vi alla lider av när vi inte inser vad som verkligen är viktigt? Betyder tiggarens återställda syn att han fått en andlig och mental insikt, till exempel om att Jesus gör fri och upprättar?

Texterna öppnar ibland för en sådan läsning. Och det är bra att vi inte låser in texten i en enda förklaringsmodell. Ett konsekvent avfärdande av under på materiens och kroppens område blir lika egendomligt som att låta Gud få ansvar för allt som sker.

Jesu frälsande och befriande makt är enligt alla Evangelierna verksam kroppsligt, andligt och socialt. Det blir extra synligt om vi granskar de predikotexter kyrkan antagit för kyrkoåret. Vill man bortse från att något händer på materiens och fysikens ordning krävs en strängt genomförd symbolisk bibelsyn, en konsekvent och långtgående omtolkning. En poetisk eller allegorisk tolkning har absolut sin plats, men kan den verkligen svara upp mot bibelordets eget anspråk, mot den flod av vittnesbörd texterna innehåller, mot texternas grundmurade övertygelse om Guds makt över människor och ting?

Dagens frukost innebar att jag långsamt bläddrade mig igenom alla den 1 årgångens evangelietexter. Detta kyrkoår innehåller bland annat följande: Påstående om att människosonen ska komma åter på ett moln.

Marias lovsång om hur härskare ska störtas och hungriga mättas av Guds goda. Inkarnationens under: Gud kommer i mänsklig gestalt. Ord kommer att läggas i munnen på, och faderns ande tala genom, människor. Änglar uppenbarar sig 2 gånger för Josef och hjälper honom i samband med flykten till Egypten. Stjärntydare finner vägen till krubban med hjälp av en stjärna. Guds ande blir synlig som en duva och en röst talar ur himlen vid Jesu dop. Jesus förvandlar vatten till vin vid ett bröllop. En officers förlamade tjänare botas på avstånd. Jesus stillar både en storm och oroade lärjungar. Jesus botar en sjuk på en sabbat. Idag på Fastlagssöndagen botas en blind. Jesus fastar och Djävulen för honom till olika platser men Jesus står emot och då betjänas Jesus av änglar. En kananeisk kvinnas demonangripna dotter botas. Jesus driver ut en stum demon och undervisar om demoner och orena andar. Sedan kommer ett av de verkligt mäktiga undren när 5 kornbröd och 2 fiskar räcker till femtusen män (och fler därtill).

Vi möter påskens lidande och uppståndelsen under. Jesus visar sig på vägen till Emmaus. Jesus visar för sina lärjungar på stranden och hjälper dem att få en rekordfångst. Jesus blir upptagen till himmelen. Anden, hjälparen, skall komma. Tungor av eld syns vid pingstens under då alla genom Andens utgjutande förstår främmande tungomål. De som är som barn skall få uppenbarelse. Jesus kallar lärjungar och ger en fiskelycka som får båtarna att nästan sjunka. På förklaringsberget uppenbaras i ett ljusfenomen Mose och Elia. En döv man botas. Jesus uppväcker Lasaros från de döda.

Vilken imponerande flod av övernaturliga gudomliga händelser, en katalog över Guds makt! Vilka texter om att vi vilar i Guds kärleksfulla händer - i liv och död. Om att frälsning, upprättelse och befrielse är möjlig.

Den blindes rop känner vi igen: *Kyrie Eleison!* Herre förbarma Dig! Vi hör i denna bön hela världens förtvivalade rop på hjälp. Ropen hörs ur Gazas ruiner, från alla flyktingläger jorden runt, orden som viskas från svältens slagfält och törstens torra öknar. Bönen om förbarmande som suckas bland sjuka och fattiga och som skriks ut av fångna och förtryckta: förbarma dig, förbarma dig över oss! Och ropen tystas ner. Gång på gång. Av lärjungar och av andra.

Förtvivlan! Ingen hör, ingen ser, ingen bryr sig! Så kan drabbade uppleva det oavsett om de bor i överflödets Sverige eller i Aids-epidemins Afrika.

Men Guds ord talar om något annat. Om något som ger hopp! I texten den 3 advent (Mt 11:2-11) ger Jesus en bra sammanfattning: *Gå och berätta för Johannes vad ni hör och ser, säger Jesus, att blinda ser och lama går, att spetälska blir rena och döva hör, döda står upp och fattiga får ett glädjebud!*

Samma hopp läser Jesus om i Nasarets synagoga: *Herrens ande är över mig, ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet och förkunna ett nådens år från Herren. (Luk 4:16-23)*

Befrielsen från sjukdom eller från vidriga sociala och politiska villkor ges av Gud. Fångenskapen i sjukdom eller i läger, som Guantanamo eller Abu Ghraib, eller tusentals andra i all världens länder, liknar varandra. Längtan efter frihet har samma rötter. Friheten finns ett läkemedel bort. Friheten ligger på andra sidan en mur. Friheten bortom ett antal gevärspipor. Frälsning och befrielse hör samman med hela vårt liv, med hela vår varelse. Kroppsligt och andligt. Politiskt och Socialt. Ny insikt och nytt medvetande kan komma från Gud, men det kan även hörsel och syn göra.

Och vi då? Vi kan göra Jesu fråga till vår: Vad vill du att jag ska göra för dig?

Tiggaren vill få sin syn. Genast kunde han se, och han följde med Jesus och prisade Gud. Och allt folket som såg det sjöng Guds lov.

Tack och lov att det inte står att allt folket genast tvivlade. Eller att allt folket genast undrade om Gud alls finns. Tänk om det hade stått nedtecknat att folket hävdade att Jesus inte hade ett skvatt med det som skedde att göra utan den blinde tiggaren hade i alla fall fått tillbaka sin syn. Allt folket som såg det som skedde trodde att det de hade varit med om inte alls hade hänt; och hade det verkligen hänt så var det i alla fall bara en yttre metafor för något inre och psykologiskt.

Ylva Eggehorn har skrivit en psalm om hur Gud handlar, hon skriver poetiskt om under. Psalmen bygger på Bibeltexter om hur Gud öppnar blindas ögon och läker slagnas sår. Vi sjöng orden nyss i vår gudstjänst och nu får de också sätta punkt för predikan:

Mitt i en värld av mörker jag hör att någon går, och öppnar blindas ögon och läker slagnas sår. Förr var jag blind, nu kan jag se, och det är allt jag vet. Förr var jag blind. Hur jag kan se är Herrens hemlighet.

Mitt i en värld av mörker går kärleksljuset fram, jag ser, jag ser att Jesus Messias är hans namn. Förr var jag blind (Psalm 246, vers 1 och 6)